

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Gallia Vindicata, In Qua Testimoniis Exemplisque
Gallicanæ Præsertim Ecclesiæ, Quæ Pro Regalia, Ac
Quatuor Parisiensibus Propositionibus A Ludovico
Maimburgo, Aliisque producta sunt, Refutantur**

Sfondrati, Celestino

[Ort nicht ermittelt], MDCLXXXVIII.

1. Indirectam Pontificis in Reges potestatem, publico bono non obesse.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38277

§ III.

Solvuntur, quæ contra Pontificis indirectam in Regna potestatem Maimburgus, alijque objectant.

SUMMARIA.

1. Indirectam Pontificis in Reges potestatem, nec Gallicana Ecclesie, nec publico bono adversam esse, exemplis docetur.

2. Nec exemplo Christi adversari.

3. Nec Textibus SS. Scripturæ. Matth. 20. Marc. 10. Lucæ 22. Roman. 13. 1. Petri 2.

4. Falli Maimburgum, asserentem subditos ab Obedientia Principibus debita exsolvi non posse.

5. Eandem potestatem Theologicè ex SS. Litteris deduci.

6. Neque improbari à S. Bernardo.

7. Neque ab alijs SS. Patribus, aut antiquis Pontificibus.

I.

Non est mihi animus, singula persequi, quæ in ultimo Tractatu de Ecclesia Romana Maimburgus Pontificiæ potestati objectat, tam enim multa, aut extra lineam quæstionis, aut nihil probantia congerit, ut pigeat jam cadentia movere, irritoque labore papilionis istos pro-

prosequi, infestos quidem, sed innoxios fiori. Illa tantum seligimus, quæ fallere incautos possint colore veritatis.

Opposit I. Antiquorum Patrum & Ecclesiæ Gallicanæ auctoritatem; sed quàm id immeritò, nullòque fundamento, jam in priori Paragrapho evidenter ostendimus.

Opposit II. Ecclesiam Gallicanam, omnésque Galliæ Doctores existimasse, sententiam, quæ Pontifici Romano potestatem in Reges concedit, periculi damni que plenam esse, & publicæ tranquillitati adversam. (a)

Resp. Quæ fuerit Ecclesiæ Gallicanæ, Galliæque Doctorum sententia, & quàm malâ fide ejus auctoritatem jactet Maimburgus, jam supra ostendimus: quòd verò hanc nostram doctrinam periculi, damni que plenam dicat, & publicæ quieti adversam; id more suo jactat, non probat Maimburgus. Sed nos evidentibus argumentis contrarium ostendemus. I. Certum est, Ecclesiæ Gallicanæ florem Concilijs Lugdunensi, Viennensi, Constantiensi, & Basileensi adfuisse, & tamen in his ipsis Concilijs sententia hæc nostra non probata solum & admissa est, sed magnis exemplis exercita, ut supra ostensum: quis ergo non miretur, audere Maimburgum tam insignem, clarâque falsitatem Parisijs vendere, Regique offerre, nescias, majori suo, an Principis ludibrio? & quæ rogo in sacrosancta Concilia Maimburgi reverentia, quæ ut Pontifici Romano præferat, in cælos usque alibi extollit, nunc verò cum eorum Decretis se premi videt, ea docuisse dicit: *Quæ periculi, damni que plena sint, & publicæ quieti adversentur.* Ergo Concilia jam sunt Sacrosancta, jam seditiosa, utcunque Maimburgo placuerit. Nos verò qui sacra & Oecumenica Concilia eodem semper, parique tenore veneramus, nec tam in illis Senatuum præcipuâ pietate ac doctrinâ florentem, quàm æternam veritatem Concilijs præsentem adoramus, id potius dicimus, doctrinam in Concilijs expressam, exercitâque, non perniciosam, non seditiosam esse, sed amoris, pacis que plenam, Religioni, fidei que conservandæ necessariam, quæque Ecclesiam Gallicanam, & præcipuos illius Doctores decuit.

II. Ipse Maimburgus, cum hanc ipsam potestatem destituendi Reges Comitibus & Statibus Generalibus tribuit, tantum abest, ut seditiosam,

(a) Maimb. de l' Egl. de Rome ch. 26. circa fin. b. l. d. m. i. a. (c)

ditiosam, noxiãque dicat, ut potius *ex jure naturali, singularique Dei providentia* fluxisse velit, & eos, qui legitimis Regibus à Senatu substituti fuerunt, non perduelles, non Tyrannos vocat, sed à DEO *singulari bonitate excitator*: sic loquitur, (a) cum de Pipino, Carolo Magno, & Hugone Capeto sermonem facit; non ergo abdicatio Regum, in certis casibus peracta, talis est, qualem Maimburgus describit, hoc est, seditiosa, turbarumque Civilium causa; alioquin non à DEO, non à natura proveniret, sed potius contra naturæ, Deique institutum: imò conservandis Regnis sæpè necessaria, nam & Franciæ Regnum, nisi Pipinus succollasset Childerico susceptus, ruinam minabatur. Quæ tamen ita dicta velim, non ut Maimburgi sententiam probem, hanc potestatem eliminandi Reges in populum, Senatùmque conferentis: sed ut probem, vel ex ipso Maimburgi testimonio, potestatem abdicandi Reges, sinitè peragatur, & à legitima potestate, nec seditiosam esse, nec publicæ quieti noxiã, imò sæpè proficuum. Quod exemplis jamjam ostendam. III. Franciæ Regnum ignaviã Regum eò devenerat, ut Saracenorum incurso, bellisque Civilibus jam ferè concideret, & quod magis gemendum, hæresis Arriana in vchi Romam parabat, suissetque Longobardo ad portas strepente; sed Pipinus Zachariæ & Stephani jussu Imperio admotus, pristinæ majestati Galliam restituit, Longobardos submovit, Græcos cælo terræque infestos, quique in Vicarium Christi toties vicarios armaverant, Italiã exiit, Romanam Ecclesiam hætenus inopem, solâque Religione tutam, & idèd injuriæ expositam ingentibus Provincijs auxit, fecitque metuendam duplici terrore septam, majestatis & Religionis: ac denique collabentem Religionem ipse sinu excepit, sustentavitque, & quod omnia superat, Carolum Magnum successorem reliquit, quo nullum præstantius Ecclesiæ & Orbi beneficium. Hæc omnia & ingentia utique bona cessassent, nisi Zachariæ Pontificis jussu Pipinus Coronam accepisset, non Saraceni expulsi, non Monarchia vindicata, non Saxones ad veram fidem provesti, Idolis abdicatis, non Græcus domitus, non Longobardus excisus, & Ecclesia Catholica nunquam tot naufragijs erepta. Hæc omnia Zachariæ debemus coronas transferenti.

Dddd 3 ferenti.

(a) Maimb. la decad. l. 1. f. 7. & Tr. hist. de l'Egl. de Romcc. 29.

ferenti Gregorij VII. contra Henricum IV. Imperatorem, & Investituras certamen nemo ignorat; & is quidem nimia severitatis & inclementiæ à multis notatus est: sed DEUS æquè multis prodigijs ejus innocentiam absolvit, quæ Leo Ostiensis, (a) & Bertholdus Constantiensis enarrant, & evenus ostendit, luctas Gregorij insigniter Ecclesiæ profuisse, dignasque omnino, quæ tam grandi conatu agitentur; quamvis enim Gregorius in acie ceciderit, nec victoriæ supersuerit, ejus tamen exemplo successores Pontifices, Victor III. Urbanus II. Paschalis II. Gelasius II. & Calixtus II. inhæsere; & hic tandem, indicto Romæ Concilio, quingentorum annorum bellum absolvit, libertatem electionibus reddidit, præsertim Pontificijs & Episcopalibus; & investituras quoad spiritualia sustulit, Henrico in gratiam sinumque recepto, sicque finis impositus tot illis & ingentibus malis, quæ dignitates consequantur Principum voto, imperioque collatas, & fundamenta jacta altissimæ illius pacis, quæ modò Sacerdotium Imperio conjungit. Et cui tanti operis laus, nisi Gregorio? hoc enim cessante nec bellum cum Principibus, nec victoriæ fuisset, non Investitura abolita; non libertas electionibus reddita, Pontificum præsertim, ex quo uno quanta in Ecclesiam mala profluxerint, quanta rerum omnium confusio, dici haud potest. Bellum ergo Gregorij pax Ecclesiæ fuit. Idem de Gregorio V. dicas, (b) (aut si quis alius Pontifex fuit, nam aliquem ex Pontificibus fuisse testimonio Concilij Viennensis, ipsorumque Electorum constat) qui jus eligendi Imperatorem in Collegium Principum Germaniæ transtulit, à quo tempore illa bella civilia, discordiæque cessarunt Imperio fatales, ob ambitionem Candidatorum, ferro flammæque pro Corona, velut eridis pomo certantium. Evolve historiam profanam ad Ludovicum usque Imperatorem, & Caroli M. filium, invenies, Imperium gravissimis bellis conflictatum, ac ferè deletum esse ob studia ambientium Coronam. Ludovicum ipsum Pipinus, Lotharius & Ludovicus filij, quòd Carolo Judithæ filio favere videretur, bello appetunt, ac throno movent, (c) & Lotharium Imperatorem dicunt: nec aliàs funestius bellum Patre, filijs que

(a) Leo Off. l. 7. c. 53. Berthold. Constant. in append. ad Herm. (b) V. Reg. Sacerd. f. 166. (c) Anno 833.

que pro Imperio decernentibus. Ludovico Lotharius successit, (a) exarsitque inter fratres bellum Civile imperandi cupidine, nec prius cessatum, quam collatis signis concurrerent, gemente Francia, & civili discordia propè confecta. Idem Carolo Calvo infortunium, (b) nunc cum Lothario fratre, nunc cum Ludovico nepote, armis implicito, jam victore, jam victo. Carolus Crassus Imperio à suis exutus, (c) & Arnulphus suffectus, quo tempore multi simul Tyranni Coronam invaserant, videlicet, Berengarius, Wido, Odo Parisiensis, & Rodolphus Conradi filius: adeoque omnium bellandi cupido invaserat, ut etiam Episcopi & Abbates armati in acie viserentur, pronumque est cogitare, quæ tum facies & perturbatio Occidentis fuerit, tot bellis, cædibus ac discordijs agitati; duravitque ad Ottones usque. Quæ sub Henricis & Fridericis, & quàm multa infauste contigerint, notiora sunt, quàm memorari debeant; quæ omnia aut omninò, aut majori ex parte sublata sunt translato ad Principes Septemviros, auctoritate Romani Pontificis, Jure eligendi. Patet ergo, hanc potestatem, quam Pontifici in Imperia tribuimus, non discordiæ, non seditioni, sed paci servire. Quòd si aliquando contrarium evenit, non potestatis, non Pontificis culpa, sed eorum fuit, qui remedia obstinate respuebant, peracerba illa quidem, sed tamen salubria pertinacibus morbis; quàm multi sub medentis manu ferròque labuntur? an idem artem potius, quàm morbum accuses? Sed nunquam magis, ut in Henrici Magni conversione hujus Pontificiæ potestatis necessitas juxta & utilitas apparuit. Mortuo Francisco Duce Alenfonio Henrici III. fratre, Regisque sterili matrimonio, proximus Regij sanguinis sequebatur Henricus Borbonius, Navarræ Rex, sed Calvino addictus; hunc & fratrem ejus Principem Condœum Sixtus V. Pontifex Maximus inhabiles Regno declarat, excluditque. Henrico Rege per sicarium & infidias cæso pleræque Galliæ Civitates ab Henrico Borbonio, quem ob hæresin averfabantur, abstractæ, foedus cum externis Principibus istum, diræ à Gregorio XIV. repetitæ, immisissique exercitus, effusique thesauri, quos Sixtus condiderat, ne hæresis cum Borbonio Principe thronum conscenderet; & hic quidem virtute ac

forti-

(a) Anno 841. (b) Anno 858. & 876. (c) Anno 888.

fortitudine militari, & plerumque victor, diu torrentem sustinuit. Sed cum Clemens VIII. potestatem Regem eligendi foederatis dedisset, & isti Comitria Lutetiae agerent, multi que Europae Principum hunc Galliae florem rapturi viderentur, praeventit Henricus, seque Catholicum, cum potiri aliam Regno haud posset, palam professus est; quod ubi constitit, tota in eum Gallia confluit, exterique pulsi, & Regnum pace compositum. Henricum ergo, ut Catholicus esset, Pontifices evicere; si enim thronum conscendisset haeres imbutus, quis dubiter, majorem Galliae partem exemplo Regis corruptam fore? Filij vero, nepotesque ex Henrico nati, Ludovici videlicet, XIII. & XIV. eandem pestem Throno intulissent; quis enim credat, aliam eos Religionem, quam Patris, Avique, & in qua nati, educatique essent, amplexuros? Perpetuum ergo hoc malum Galliae fuisset, & Religioni fatale, plerisque, ut fieri amat, aut metu, aut adulatione Regem imitantibus. Quod ergo Henricus Magnus haeres exemptus, quod Gallia hac peste intacta, quod Ludovicum regnantem non Catholicum tantum, sed ardore veritatisque Religionis Constantino ac Theodosio parem habeamus, haeres toto Regno ejecta, devictaque; Vobis post Deum, Romani Pontifices Sixte, Gregori, Clemens, vestraeque potestati debemus, qua opportunè usi percussistis, secuistis, ac tandem sanastis. Ingemuit quidem Gallia, altumque indoluit, recenti adhuc plagâ, & multum sanguinis micante; nunc sana vigensque ferrum illud, manumque curatricem amplectitur, alioquin, si medicus parceret, peritura; nunc valet, quia secta. At, inquit, infinita calamitates Regna & Imperium affluxere, cum Reges à Pontificibus Romanis abdicarentur, ut in Henricis, Fridericis, & Anglia Regibus observatum est: salus ergo esset, huius potestate aut carere, aut non uti Pontifices. Resp. Nulla est in rebus humanis aut ars, aut status, aut conditio tam perfecta & absoluta, quae non multis magnisque incommodis misceatur, & ob quae si tollenda illa essent, tolli omnes artes, potestates, ac statuum conditiones oporteret, idque omnibus his incommodis multo pejus foret. Ex Regia potestate quot injuriae, ex arte navigandi quot naufragia, ex scientia militari quot caedes, artesque nocendi? ex matrimonijs quot adulteria, litésque domesticae, & partus Republicae noxij? an ideo Regia potestas, matrimonia, artesque abolen-

abolendæ? at multò id peius, ac pluribus obnoxium malis, sub-
 latis videlicet humanis commercijs, datâque injurijs, vagisq̃ue
 amoribus licentiâ. Idem dicas de potestate Reges abdicandi:
 fateor bella, discordias comitari; at quantò pejora, si eos hæresin
 profiteri, matrimonia solvere; Ecclesias depilare ferres; idque im-
 punè, nullòq̃ue freno & exemplo, quòd pro Imperio esse solet in
 subditos manante? quanta rerum omnium, morumque corruptio
 sequeretur? Deinde videndum est, an ea incommoda, quæ nobis
 adversarij objectant, ex usu Pontificiæ potestatis, an verò ex eo-
 rum vitio proveniant, qui emendari nolunt, provocantque extre-
 ma remedia: dolorem enim irrogati supplicij cujus culpæ adscri-
 bes, reo, an Judici? flagitio, an legi? Henricus Bolænam amat,
 fastiditque Uxorem, & thalamo ejicit, ducitque amicam publicam
 publico ritu. Europa tam turpi exemplo attonita, hæretque cui
 primas lachrymas spargat, triumphanti unius libidini, an alterius
 oppressæ innocentie. Pontifex Romanus rogat, minatur, terrè-
 que, & longas inducias pœnitentiæ donat, ac tandem obstinatum,
 & ludibria flagitijs jungentem sacris interdicit: hic amore & ira-
 cundiâ flagrans Romæ bellum denuntiat, seque jugo subducit.
O incautum, inquit, *Pontificem*, *qui Angliam perdidit intempestivâ severi-
 tate*. Sed cur non potius exclamant: *O inconsultum Regem*, *qui animam,
 Regnumque posthabuit insano amoris*. nulla enim necessitas fuit adulterio
 sedari, sed maxima adulterium punire: hoc Pontifex fecit, illud
 Henricus. Cur ergo malis defectionis culpam illi adscribere, qui
 scelus justè & necessitate punivit, quàm illi, qui impiè & voluntate
 commisit? alioquin omne flagitium impunè fuerit, si sufficiat
 meri defectionis terrere puniturum. Et ideò tanquam plena con-
 stantiæ & libertatis celebratur apud Joannem Saresberiensem illa
 Alexandri III. vox, quando Regijs Legatis minantibus, nisi Tho-
 mam Archiepiscopum abdicaret, Regem ad Mahometis Religio-
 nem defecturum, intrepidè respondit: (a) *Potest Rex eligere viam
 pravam, ego tamen non recedam à via recta*. Et illa Divi Thomæ Archi-
 Episcopi & Martyris Cantuariensis, cum scriberet ad Ecclesiæ
 Romane Cardinales: (b) *Non simulatione, non ingenio regenda est Ecce-
 lesia, sed justitiâ & veritate, qua se observantem liberat ab omni periculo*. Non
 nega-

(a) Joân. Saresb. ep. 66. inter epist. S. Th. Cant. (b) Inter epist. S. Th. epist. 46.

negaverim tamen, hujusmodi interdicta, censuras, & præsertim Regnorum mutationes parcissimè adhibendas, nec alijs morbis, quàm desperatis, nam nec membra truncamus, nisi medicinis assumptis; quod etiam eleganter Concilium Tridentinum (a) præmonuit: videlicet, *Excommunicationis gladium sobriè, magnæque circumspèctione exerendum, cum experientia doceat, si temerè aut levibus ex causis mutiatur, magis contemni, quàm formidari, & perniciem potius asserre, quàm salutem.* Cujus exemplum illustre apud eundem D. Thomam Cantuariensem, qui Regem Angliæ excommunicatione percussurus Sueffionem ad D. Virginem peregrè profectus est, triduumque in ea preces insumpsit, ut videl. vibrando sacro fulmini Deum haberet directorem, (b) néve aliquid humani affectûs, aut vindictæ tam sacro operi misceretur.

II. Oponitur III. (c) *Christus, inquit Maimburgus, non Herodem Regno, non Pilatum Prætorio expulsi, quamvis impios, injustosque, imò utriusque ac præsertim Cæsari se subjecit, jussitque pro se suoque Vicario tributum persolvi, apertèque professus est, Regnum suum non esse de hoc mundo. Quo ergo jure Romanus Pontifex faciet, quæ Christus non fecit? sibi que potestatem sumet, quàm Christus non sumpsit? Nec enim discipulus est supra Magistrum, nec servus major Domino suo. Et si Christus non Cæsarem, non Herodem Regno interdixit, cur Pontifex Fridericos & Henricos interdicit? an isti Tiberio & Herode pejores? aut major Pontifici, quàm Christo in Reges auctoritas?*

Resp. Hoc argumentum adeò infirmum est, ut multis modis impugnari possit; nam I. si exemplo Christi Domini agendum sit, dubitari vix potest, utramque illi dignitatem collatam esse, Sacerdotalem videlicet & Regiam, id enim Angelicus Doctor (d) expressè docet, & saltem id verum est quoad illa, quæ gubernandæ Ecclesiæ, & redemptioni consummandæ necessaria erant, nam ut idem S. Doctor scribit: *Cui committitur principale, committitur & accessorium; omnes verò res humana ordantur in finem beatitudinis, quæ est salus æterna.* Et hæc ipsa videtur expressa sacre Scripturæ sententia, nam *Matth. ult. Data est mihi, inquit Christus, omnis potestas in caelo & in terra.*

(a) Concil. Trid. de Reform. Sess. 25. c. 3. (b) Joan. Saresb. ep. 140. (c) Maimb. Tr. hist. de l'Egl. de Rome ch. 27. f. 367. (d) S. Thom. I. I. de Regim. Princ. c. 12. & seq. & p. 3. q. 59. a. 4.